

Rapport - uanmeldte tilsyn i kommunale daginstitutioner i Vesthimmerlands Kommune 2019

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE
- lyst til at gøre en forskel

Rapport for det uanmeldte tilsyn i de kommunale daginstitutioner i Vesthimmerlands Kommune i perioden juni til august 2019

Formålet med tilsynet

Formålet med tilsynet i Vesthimmerlands kommune er at sikre, at de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat efter dagtilbudslovens § 3, efterleves i den pædagogiske praksis i dagtilbuddene.

§ 5. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter dagtilbudsloven og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer, der er fastsat efter § 3, efterleves.

Tilsynet skal ses som led i kommunalbestyrelsens forpligtigelse til at sikre og udvikle kvaliteten på dagtilbudsområdet generelt og som et led i udviklingen af de enkelte dagtilbud i kommunen specifikt.

Tilsynet omfatter alle dagtilbud med kommunal finansiering.

Rammer for tilsynet

I henhold til Vesthimmerlands Kommunes rammer for tilsyn i daginstitutioner, føres der ét uanmeldt tilsyn i ulige år i alle kommunale og private daginstitutioner. Rammerne for tilsynet kan findes på www.vesthimmerland.dk.

Antal tilbud

I perioden juni - august 2019, er der ført uanmeldt tilsyn i 12 kommunale daginstitutioner.

Vurderingsredskab

Som vurderingsredskab blev KIDS anvendt. KIDS er et dansk vurderingsredskab udviklet af cand. pæd. psych. Charlotte Ringsmose og lektor cand. Psych. Grethe-Kragh-Müller (www.dpf.dk). KIDS er baseret på forskning om pædagogisk kvalitet og i udviklingspsykologisk viden om, hvordan småbørn lærer og udvikler sig.

Med KIDS vurderes den pædagogiske kvalitet i børnenes udviklings- og læringsmuligheder i det pædagogiske miljø i daginstitutionen. Man kan ikke vurdere børnenes udvikling med KIDS, det gør vi i Vesthimmerlands Kommune med Kompetencehjulet.

KIDS er konstrueret, så man overordnet kan vurdere den pædagogiske kvalitet i forhold til de *fysiske omgivelser, relationer og kvalitet i lege og aktivitetsmuligheder*. Her ud over kan man vurdere børnenes muligheder for udvikling på 6 specifikke områder: *socio-emotionel udvikling, deltagelse og indflydelse, kritisk tænkning og erfaringsdannelse, selvudvikling, sprog og kommunikation samt opmærksomhed*.

Vurderingsredskabet er bygget op, så der kan scores fra 1-5 point på hvert delområde. På dette tilsyn er der udvalgt og ført tilsyn med tre overordnede fokusområder med 54 delområder. For de tre udvalgte områder kan der højst scores 270 point og mindst 54:

- **Grøn: 181 – 270 point, vedligeholdelse af indsats, eventuelt med opmærksomhedspunkter.**
- **Gul: 91 – 180 point, tilpasning af indsats.**
- **Rød: 1 – 90 point, behov for ny/ændret indsats.**

Fokusområder i tilsynet

På dette uanmeldte tilsyn har der været fokus på kvaliteten af følgende overordnede områder: *de fysiske rammer, relationer samt lege- og aktivitetsmuligheder.*

Læring og udvikling i daginstitutionen er i overvejende grad knyttet til barnets erfaringer med sociale samspil, kropslige erfaringer og erfaringer med materialer. Dermed bliver læringsmiljøet og samspillet i de sociale relationer afgørende for udviklingen. Indretningen af de fysiske omgivelser har stor betydning for børnenes muligheder for erfaringsdannelse og for daginstitutionens sociale liv og dermed for børnenes udvikling og læring. Barnet er i en periode, hvor erfaringer og læring sker gennem det at undersøge og gå på opdagelse. Barnets hele færden i institutionen danner grundlag for erfaringsdannelse. Rummene skal danne ramme og invitere til gode læringsoplevelser. En forudsætning for at det lykkes er at rum og indretning indgår som væsentlige elementer i de pædagogiske overvejelser og valg i daginstitutioner.

Relationer mellem barnet og de omgivende voksne samt relationen børn imellem har grundlæggende betydning for barnets udvikling. Det gælder f.eks. for barnets følelsesmæssige og social udvikling, dets kognitive udvikling, sprogudvikling og det selvudvikling. En udviklingsfremmende relation mellem pædagoger og børnene, en god relation mellem pædagogerne og forældrene og gode relationer børnene imellem, er væsentlige indikatorer på god pædagogisk kvalitet.

Børn lærer og udvikler sig gennem leg med hinanden og gennem aktiviteter, der tager udgangspunkt i barnets interesser, alder og udvikling sammen med andre børn og med voksne. Hvordan voksen kommunikerer og interagerer med børn i samspil fra den helt tidlige barndom med de fysiske læringsmiljøer (bøger, legesager), er essentielt for børns læring og udvikling.¹ Der skal derfor være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder i institutionerne.

Overordnet tilbagemeldinger på det uanmeldte tilsyn

Der er ført 2 timers tilsyn på hver af de 12 daginstitutioner. De konkrete vurderinger af det pædagogiske miljø i dagtilbuddet, er delvis lavet på baggrund af observationer og delvist på baggrund af dialog med de ledere og medarbejdere, der var i institutionen på tilsynstidspunktet.

Alle 12 daginstitutioner er vurderet til at være "grønne", det vil sige, at de har scoret mellem 181 og 270 point. Det generelle indtryk er, at alle institutioner er velfungerende i forhold til de tre områder, der har været fokus på i tilsynet.

For at opnå høj kvalitet på alle områder i de 12 daginstitutioner, er der umiddelbart generelt mindre udviklingspotentiale. Det er forskelligt hvor de enkelte institutioner har potentiale for udvikling, men det er overordnet på følgende 15 delområder ud af 54 mulige:

Fysiske omgivelser

Tematiserede indendørs legeområder – 6 ud af de 12 daginstitutioner er vurderet til at have mange gode, afgrænsede og tematiserede indendørs legeområder, hvor børnene kan lege. De øvrige 6 har et mindre udviklingspotentiale i forhold til at skabe flere gode, afgrænsede og tematiserede legeområder.

Tilgængelighed for børn – i 3 ud af 12 daginstitutioner er materialer og legetøj tilgængelige for børnene, så de ikke behøver at bede de voksne om dem. De øvrige 9 har et mindre udviklingspotentiale på området, så ikke kun legetøj, klodser, biler m.v. er i børnehøjde, men også andre materialer (fx puslespil, maling, farver m.v.) er indenfor børnenes rækkevidde, så de ikke skal bede de voksne om dem.

Aktiviteter og tydelighed – I 6 ud af de 6 daginstitutioner er der tydelighed i rummene, så børnene ved hvad de må og kan. Fx "her er man stille", "her læser man" og "her kan man være mere aktiv". I de øvrige 6 er der et mindre udviklingspotentiale i forhold til at det er tydeligt for børnene hvad de må og kan i rummene.

Er rummene indbydende? – i 5 ud af de 12 daginstitutioner vurderes det, at der er gjort klar til dagen. Legetøj og materialer er stillet indbydende op, så børnene inspireres til lege og aktiviteter. I de øvrige 7 er der gjort klar til dagen, fx stolet ned, men der er et udviklingspotentiale i forhold til at sørge for, at legetøj og materialer er stillet indbydende op.

Værksteder – Der er stor spredning i kvaliteten vedrørende værksteder. Der er 3 institutioner, der ingen pædagogiske værksteder har, når der skal være værkstedslignende aktiviteter skal det planlægges, 8 har nogle pædagogiske værksteder i institutionen (fx træværksted, maleværksted eller bageværksted), men der er kun afgang for børnene, når det er planlagt. En enkelt institution råder over pædagogiske

---

¹ Charlotte Ringsmose og Grethe Kragh-Müller (2014). *KIDS - Kvalitetsudvikling i daginstitutioner*, Dansk Psykologisk Forlag.

værksteder, der er åbne og tilgængelige for børnene. Der er således generelt et udviklingspotentiale i forhold til at skabe pædagogiske værksteder, der er åbne og tilgængelige for børnene.

Antal børn i grupperum – I syv institutioner er der under 20 børnehavebørn i et grupperum og 10 vuggestuebørn i et grupperum. I de øvrige er der mellem 20 og 24 børnehavebørn i et grupperum og mellem 10 og 12 vuggestuebørn i et grupperum. Der er således et udviklingspotentiale i de 5 institutioner i forhold til at opnå, at der kun er 20 børnehavebørn i et grupperum og under 10 vuggestuebørn i et grupperum.

Fysiske omgivelser ude – grov- og finmotoriske aktiviteter – I 2 institutioner understøtter legepladsen både grov- og finmotoriske aktiviteter, de øvrige 10 har et udviklingspotentiale i forhold til at skabe udendørs legepladser, der både understøtter grov- og finmotoriske aktiviteter, så der er mulighed for flere finmotoriske aktiviteter.

Fysiske omgivelser ude – tilgængelighed for børnene – I 2 ud af de 12 institutioner er materialer og legetøj tilgængelige, i de øvrige 10 institutioner er der mindre udviklingspotentiale, så ikke kun nogle materialer (fx sandkaseting, bolde, cykler m.v.) er tilgængelige for børnene, men også andre materialer (fx værktøj, maling, ler m.v.) er indenfor børnenes rækkevidde, så børnene ikke skal bede de voksne om dem.

Relationer

Underkendelse af barnets perspektiv – I 8 institutioner reagerer de voksne sjældent med regulering og/eller irettesættelser, i 4 institutioner er der et mindre udviklingspotentiale, så det ikke sker af og til.

Underkendelse af barnets perspektiv – i 10 af institutionerne reagerer de voksne sjældent med tvang eller skæld ud, i 2 institutioner er der et mindre udviklingspotentiale, så det ikke sker af og til.

Leg og aktiviteter

Intensitet og engagement i legen – i 6 institutioner har børnene næsten altid fordybet leg der varer længere end 30 minutter for børnehavebørn og aldersvarende for vuggestuebørn. De øvrige 6 institutioner har et mindre udviklingspotentiale i forhold til at skabe en pædagogisk praksis, hvor børn ikke bare ofte, men næsten altid har fordybet leg, der varer længere end 30 minutter for børnehavebørn og aldersvarende for vuggestuebørn.

Opmærksomhed over for børnenes perspektiv i aktiviteterne – I 7 institutioner gennemfører de voksne sjældent aktiviteten som planlagt uafhængigt af børnenes perspektiv. I 5 institutioner er der et mindre udviklingspotentiale i forhold til at komme fra at det sker jævnligt/ofte til at det sjældent sker.

Indflydelse på aktiviteter – i 8 institutioner indretter og forandre de voksne næsten altid aktiviteten i forhold til børnenes engagement og motivation. I 4 institutioner er der et mindre udviklingspotentiale i forhold til, at det ikke kun er ofte men næsten altid, at aktiviteterne indrettes og forandres i forhold til børnenes engagement og motivation.

Indflydelse på aktiviteter – i 6 institutioner er det næsten altid muligt for børnene at vælge mellem at deltage i de vokseninitierede aktiviteter eller engagerer sig i noget andet. I de øvrige 6 institutioner er det et mindre udviklingspotentiale i forhold til at sikre, at det ikke kun er muligt ofte eller jævnligt, men næsten altid.

Opmærksomhed på børn i udsatte positioner – i 10 institutioner er den voksne næsten altid opmærksom på at inddrage børn i udsatte positioner i de vokseninitierede aktiviteter. I 2 institutioner er der et mindre udviklingspotentiale i forhold til at sikre, at det ikke kun er ofte, at de er opmærksomme på børn i udsatte positioner, men næsten altid.

Børne- og Familieudvalget
Vesthimmerlands Kommune
Vestre Boulevard 7
9600 Aars
Telefon: 99 66 70 00
www.vesthimmerland.dk
post@vesthimmerland.dk